

לפעמים ירושלים היא עיר של סבינים
ואפילו התקוות לשלום הן חזות לחתוך במציאות הקשה
והן נעשות כהות או נשפיות
פעמוני הכנסייה מתנזרים כל כך להשמיע קול רטוע ומעליל!
אבל הם נעשים כבדים. כמו עלי שכותש במפלטה
קולות כבדים עמומים ופואטיים.
והחץ והמאזין פוצים להנעים בקולם.
אבל בסוף מתפצת היאללה החצה - אצוני אלופי כולנו אצוני אחז
אחז... חז... חז... חז

מתוך מחזור השירים של יהודה עמיחי – "ירושלים ירושלים למה ירושלים"

אולם בית הבנים בכפר מנחם – מחדש פעילותו ו...דברים על דיוקם...

הופתענו לקרוא בעלון המועצה, ספט. 2014 "כאן יואב", כתבה מסולפת מלאת אי דיוקים על בית הבנים, המציגה אותו כ"גזלן" כספי תושבי מוא"ז יואב. בבירור עם מערכת העיתון, נאמר לנו, כי כל המידע נלקח מדו"ח וועדת הבדיקה, שמונתה ע"י הנהלת המועצה וזאת, כאשר מראש היה ידוע, כי לפחות שניים מחבריה [מתוך שלושה...], מצדדים בניתוק הקשר בין בית הבנים למוא"ז יואב, עוד לפני שהחלו בעבודתם ומבלי לשמוע חוות דעתם של מנהלי בתי הספר ומנהלי בית הבנים. כאן שגתה מערכת העיתון, שמונתה ע"י הנהלת המועצה, בכך, שלפחות לא אפשרה בכתבת העיתון להביא דעות נוספות, ובכך הצטרפה למסע ההכפשות נגד הקיבוץ ובית הבנים.

אציין 3 דוגמאות :

1. כתוב : "...בשנים האחרונות השקיעה המועצה בבית הבנים מיליונים..." והעובדות - הושקעו כמה מאות אלפי שקלים, שגויסו והתקבלו מכספי מדינת ישראל [משרד הפנים, משרד התרבות, מפעל הפיס, מגבית קנדה ועוד]. כספים אלו יועדו אך ורק לשיפוץ בית הבנים, ולא לשום מטרה אחרת. השקעות המועצה בשנתיים האחרונות היו כ- 200,000 ₪, והם יועדו לצרכי המתנ"ס בלבד [המסלעה, חדר המוסיקה], ולא לתפעול אולם המופעים. אגב, כל ההכנסות מפעילות אולם המופעים, הועברו לתקציב המתנ"ס, למעט הוצאות תפעול ותחזוקת בית הבנים.... אז מדוע להטעות ולא לדייק בעובדות...?

2. כתוב : "...קיבוץ כפר מנחם עצמו השקיע במבנה 190,000 ש"ח בלבד...", ושוב בואו ונדייק , ונסתמך על מכתבו של עוה"ד קדם, שכותב : ...סכום זה הושקע בין השנים 8-2001, וזה לא כלל את הוצאות התפעול והתחזוקה, שהקיבוץ נטל על עצמו לאורך עשרות שנים, בס"ד של מאות אלפי ₪. להזכירכם, אחריות מוא"ז יואב על תפעול אולם המופעים, נעשתה רק בשנתיים האחרונות. וכאמור... את זה לא מצאה לנכון לציין הוועדה....?
3. כתוב : "...היקף ההשקעה לפתרון בעיות קריטיות של בטיחות ואחרות, עומד על כ- 3,236,400 ₪ ויותר..." שכחו... רק לציין, שזו תחזית השקעות ל-10 שנים, ושכוסה ברובה מהכנסות תפעול האולם. ולא תנאי להמשך פעילותו של אולם המופעים. ולידיעתכם, בימים אלה אנו נערכים לחידוש פעילות האולם, כאשר, העלות הנדרשת לתיקון ליקויי הבטיחות לא תעלה על 100,000 ₪.

לסיכום, חבל שהוטעתה מליאת מוא"ז יואב, בצורה כה חובבנית ע"י קריאת דו"ח מגמתי, ובכך, הפסידו תושביה וילדיה נכס תרבותי חינוכי. כל רשות אזורית הייתה גאה, לו היה ברשותה אולם מופעים שכזה, בעקיפין, תגרם הוצאה כספית גבוהה יותר לפעילות התרבותית חינוכית שתעבור לערים השכנות לנו.

למרות הנאמר, עדיין ניתן לתקן את הנזק שנגרם ולהתנצל על העוול שנגרם לקיבוץ.

שלומי שקד – יו"ר קהילת קיבוץ כפר מנחם.

25.10.14

קבלת החלטות בקבוץ לגבי המשך בניה ו/או שיוך דירות

בשבועות האחרונים חלו בעקבות הטיפול התנועתי מספר התפתחויות בתחום הבניה והשיוך בקיבוצים.

א. התקבלה במועצת מקרקעי ישראל החלטה 1380 בדבר רכישה מרוכזת של זכויות

הבניה בקבוצים ("חלופת האגודה"). ההחלטה נמצאת כרגע בתהליך חתימה ע"י

שר השיכון ושר האוצר. עם אישור ההחלטה יהיו למעשה לקיבוצים 4 חלופות לבניה

ושיוך (או אי שיוך) לחברי הקבוץ: חלופת הבניה ללא שיוך לפי חוזה קבוץ, בניה ושיוך

לפי החלטה 751, בניה ושיוך לפי החלטה 1366 (שהחליפה את החלטה 1155 לעניין

"חלקת המגורים"), או רכישת זכויות ובניה לפי החלטה החדשה, 1380, המאפשרת

רכישת זכויות המגורים באופן מרוכז ע"י הקבוץ ובניה ו"שיוך פנימי" ללא מעורבות

רמ"י.

ב. נקבע מנגנון עבודה משותף ושוטף של התנועה עם מנהלי רמ"י לגבי עדכון, ישום ומעקב

אחר החלופות השונות, לרבות ביצוע "פיילוט" של החלטה החדשה 1380 בכ- 5

קיבוצים.

ג. מתקיים דיון עם רמ"י לגבי עדכון ושיפור הסדרי הבניה בתקופת הביניים לשנתיים

הקרובות (החל מינואר 2015), שאנו בקשנו שיהיו ניתנות להארכה בנסיבות המתאימות,

במהלכן יצטרך כל קבוץ להכריע על החלופה בה הוא בוחר ולפיה הוא פועל. לעניין זה סוכם כי עקב איסור היועמ"ש לסיכומים שהוצעו בנושא הבנייה בקיבוצים מתחדשים שאינם משייכים, התנועה תמשיך בטיפול משפטי בנושא זה הן מול היועמ"ש והן בעתירות משפטיות, ככל שיידרש וזאת מבלי שרמ"י מעכב הטיפול בכלל הנושאים לעי"ל.

ד. נקבעה עבודה מול ועדה בראשותו של אסף רפלד, מרכז האגף החקלאי ברמ"י, לעניין הגדרת המונח "שימושים חורגים" בקיבוצים והדרכים להסדרתם, מתוך שאיפה להסדיר נושא חשוב זה לכשעצמו וגם להורידו מסדר היום כמכשול לבנייה למגורים. ה. בנוסף לעבודה מול רמ"י הפצנו לקיבוצים גם טיוטה אחרונה של נוהל מתן סיוע בדיור לחברי קיבוץ של משרד השיכון.

בשבועות הקרובים במקביל לעבודה מול רמ"י ומול המוסדות האחרים נעסוק גם בהפצת מידע נוסף ובהסברה באזורים ובקיבוצים של הנושאים הנ"ל, מתוך מטרה לייצר בסיס מידע משותף, להסביר ולסייע לכל קיבוץ לבחור את דרכו במהלך השנתיים הקרובות, וכך ננצל את התהליך גם לקבל הערות והיזון חוזר מה"שטח" לצורך המשך הטיפול בנושא.

אנו מציעים לכל קיבוץ לעקוב ולהתעדכן, על מנת לנצל את השנתיים הקרובות לבחירה מושכלת ושקולה של החלופה המתאימה לו ביותר. לרשותכם עומדים לעניין זה רפי עשת ודגן יראל מאגף כלכלה ועו"ד מיכה דרורי מהמחלקה המשפטית והצוות התנועתי כולו.

בברכה,

איתן ברושי מזכיר התנועה .

ממערכת הבריאות

במערכת הבריאות אין הרבה חדש ובסך הכול העסקים כרגיל.

לאחרונה, חזרה ירדן לעבודה לאחר חופשת הלידה ומשרת המזכירה הרפואית מתחלקת שוב בינה ובין יעל.

אנו רוצים להזכיר לחברים את שעות פתיחת המרפאה ואנא השתדלו להקפיד ולבא רק בשעות אלה:

1. ימים א, ג, ה --- 8:30 עד 11:30

2. יום ב --- 17:30 עד 19:30

3. יום ו --- 8:30 עד 11:30

אותן שעות הן גם שעות הקבלה של המזכירה הרפואית .

בזמנו חילקנו מגנטים עם פירוט זה וגם מספרי טלפון, פקס, דוא"ל sms . ניתן לקבלם עדיין במרפאה.

הינכם מתבקשים גם להשתמש בשירותי השר"פ לאחר שעות העבודה במרפאה ולא להתקשר לאחות. כזכור דנית היא האחות היחידה במרפאה וידיה מלאות עבודה גם לאחר שעות הקבלה.

אנו מזכירים גם שבדיקות דם נלקחות אך ורק בימי חמישי כי רק ביום זה הן נלקחות למעבדה.

לפני כל נסיעה למיון בבית החולים, יש לדאוג לטופס הפניה. ניתן לפנות בעניין זה גם לשר"פ, אשר שולח מידית את הטופס לבית החולים. אפשר להתקשר אליהם, גם עם ההגעה למיון. הגעה ללא הפניה עולה כסף רב ולא ניתן לטפל בדיעבד.

ברצוננו לרענן גם את ההחלטה בעניין החזר תרופות. זיכוי על תרופות שמוחזרות למרפאה יינתן רק בגין תרופות משלשת החדשים האחרונים, כלומר מההזמנה האחרונה. לא נוכל לזכות על תרופות שנרכשו מעבר לזמן זה. ניתן להחזיר למרפאה אך לא יינתן זיכוי.

מרפאת שיניים - מעתה יהיה חיוב מסובסד (הסבסוד 80%) גם על בדיקת שיניים וניקוי שיניים. מחירים ניתן לקבל אצל נעמי במרפאת השיניים.

זה הכול להפעם. שאלות, בקשות, תלונות והצעות ניתן להפנות אלי בכל זמן.

שנהיה בריאים,

אמנון

קרן מילואים לטובת חברי קיבוץ בעלי צרכים מיוחדים, נוסדה בשנת 2003 על פי החלטת מזכירות ומתנהלת כל השנים לשביעות רצון כל הגורמים המעורבים.

כל שנה, מאזן הקרן, המנוהל מחוץ למאזן הקיבוץ, מאושר ע"י הנהלת הקרן ולאחר מכן מובא לשיחת קיבוץ לאישור סופי.

לצערנו, מאזן 2013 טרם הגיע לאישור השיחה, בעיקר בגלל מיעוט שיחות. נקווה שנצליח לאשר את המאזן עד סוף שנת 2014.....

מסרה: סוזי

באוקטובר ירדו 27 מ"מ גשם.

סיכום שנת תשע"ד ותחילת שנת תשע"ה מו.בנים

הבנים מסיום צפית ועד גיל 28 או סיום לימודים גבוהים/מקצוע נמצאים בתנועה מתמדת... במסלול די קבוע... זה מתחיל עם סיום י"ב מסיימי י"ב עוברים לגור בחדרים בקיבוץ [בכיכר ליד ביי"ס האלה] רבים ממשיכים לשנת שרות ואז מתגייסים לצבא, כשהם משתחררים עובדים מספר חודשים וכמעט בלי יוצא-מהכלל נוסעים לטיול ארוך בחו"ל. חוזרים מהטיול ושוב עובדים ואז או שנוסעים לעוד טיול או שהולכים ללמוד... כיום יש לנו 8 חניילים וחיליות ועוד כחודש מתגייסים עוד שלושה- בהצלחה ושרות קל! סטודנטיות וסטודנטים יש השנה 13 במכללות ואוניברסיטאות בכל הארץ,, שאר הבנים והבנות מטיילים, עובדים וגרים במקומות שונים. הבנים והבנות שסיימו את מסלול הצעירים הזה "יוצאים לחיים", חלקים ממשיכים לגור בקיבוץ ורוצים לבנות את חייהם פה - בתקווה שיצליח להם כבר !!! חלקם עוד נודדים או גרים במקומות אחרים. מאחלים הצלחה לנשארים בקיבוץ, למי שלומד, מי שמטייל ולמי שמשרת את המולדת!

שנה נפלאה לכולם

אבנת בשם ו.בנים

"אצלנו בחצר"

מועדון "אצלנו בחצר" פועל זו השנה הרביעית. הפעילות מתקיימת אחת לחודש, בדרך כלל בימי ד' וכוללות הקרנת סרטים איכותיים, הקרנת סרטים בהשתתפות המפיק/במאי הסרט ושיחה עם היוצר, מופעים תרבותיים לקראת חגים וכן סיורים, ופעילויות לציון חג הקיבוץ. את המועדון מפעיל צוות מתנדבות : אפרת פרנקל, מרים קליין, אוכמה אבירם, עמליה גולדברג, שלומית הורביץ ושרה"ה אפל.

נשמח לפגוש אתכם במועדון !

אירועי חנוכה

וחג 75 שנה לכפר מנחם

לפניכם אירועי חודש דצמבר שיוקדשו לחנוכה וציון חג ה-75 לכפר מנחם.
כל תושבי כפר מנחם מוזמנים להשתתף.

📍 **2.12.14 יום שלישי 20:00** במועדון – הרצאתו של **מוקי צור** על הנושא:

"המתח שבין חיים בקהילה לאחריות ציבורית"

התכנסות וכיבוד - 19:45 תחילת ההרצאה – 20:00

📍 **5.12.14 יום ששי טיול ישוב בעקבות חוות בודדים בנגב**
והמרחבים שביניהן. פרטים פורסמו במייל תרבות ובלוחות המודעות.
יש להירשם בלוח המודעות בחדר האוכל.

📍 **10.12.14 יום רביעי 20:30** במועדון - **נעמי שמר ואריק איינשטיין**

עם הסיפורים מאחורי השירים

בהשתתפות:

שרון אתרוגי – זמרת מוטי רוזנבלום – עיתונאי

20:15 – התכנסות וכיבוד 20:30 – תחילת המופע

📍 **17.12.14 יום רביעי**

* **אחה"צ** בחדר האוכל - **מסיבת חנוכה** – פרטים נוספים יפורסמו

בקרב

* **ערב 20:30** במועדון – **"כך היינו"** – הקרנת לקט סרטונים מתקופות
שונות בחיי כפר מנחם ולא רק מימי "אנו באנו". מוזמנים לבוא התרפק...

📍 **19.12.14 יום ששי** בערב בחדר האוכל – **מסיבת חג 75 לכפר מנחם**

פרטים נוספים יפורסמו בהמשך

**עקבו אחר עידכונים ופרטים נוספים שיפורסמו בלוח האירועים באתר
האינטרנט של כפר מנחם, במייל תרבות ועל גבי לוחות המודעות**

האוקיאנוס.

שיט בשלולית.

במקום, שהיום נמצאת בריכת הדגים מעל ברכת השחייה, (שהייתה במקור מרכז גן השבעה לזכרם של שבעה ילדי רימון שנהרגו בתאונת הדרכים הארוכה ההיא!) הייתה פעם שלולית באורך כעשרה מטרים. מדי חורף היינו משחקים שם. היא נקראה בפינו "האוקיאנוס" כשהיינו ילדים היו שם כל מיני קרשים, רהיטים ישנים דלת וכ"ו, בעזרתם ניסינו לשוט. הצלחה נחשבה להחזיק מעמד לפחות לאורך שני מטר לילדים קטנים, או עד הסוף לנערים, בהם "לבנה" ו"דרור" (מוסדניקים). אנו הקטנים, ילדי חברת הילדים, ניסינו לשוט, רק לאחר שהם הסתלקו. תמיד נפלנו למים בסוף, למרות התקווה, בכל שייט מחדש, שאולי היום נצא יבשים. אחרי הבילוי היינו הולכים ליבש את הבגדים. כדי להגיע הביתה עד שבע בערב, ולהיות מוכנים בשבע ורבע לחזור לבית הילדים. אסור היה שאלזה (המטפלת) תדע מה היה. ההורים נהנו מאחר צהרים שקט. ואני זוכר שאני ויוסי קטן (ברוידא) זכרו לברכה, יבשנו זוג מכנסיים על נר. היינו סגורים במחסן הבגדים לאחר ניקוי גס של הבוץ. הייבוש התקדם ס"מ אחר ס"מ, עד שלא באנו הביתה אותו היום.

מילדותנו

מחסן הבגדים היה חדרון-2X2- של המטפלת עם כסא ושולחן לקיפול כביסה. קיר אחד של המחסן היה צד אחד של התאים האישיים שלנו. על התאים האישיים היו רשומים שמותינו בשני הצדדים. מצד המחסן, כדי שהמטפלת תוכל לחלק את הכביסה ומצד השני השירותים "המקלחת" שם היינו מושכים את הכביסה, אחרי שכולם קיבלו חצי שעה למקלחת. היינו 24 ילדים ז"א 12 לטוש והצעקות היו רבות – "צא כבר ותן את הסבון", "אני לפניך בתור" "קר תן לי גם", המים החמים עוד רגע ייגמרו." הכביסה המקופלת כללה בגדי הקמה לשבוע. חדשים יבואו ביום שישי הבא. הקיפול של יום שישי כלל גם זוג תחתונים לכל השבוע בוקר ערב. כמובן. הבגדים, כמו גם התחתונים והגופייה, לא היו אישיים ואם נפרדת מהם ביום שישי, הסיכוי שתלבש אותם בעוד שבוע היה 11-24. היה במערכת גם זוג אחד יותר יפה אותו קיבלת רק לנסיעות. רק מי שנסע העירה זכה להראות באופן זמני כבן אדם. בדרך כלל היה זה בגד חאקי כל האחרים היו כחול גרנט.

פיג'מה אותה קיפלו בבוקר ובלילה שוב לבשנו אותה. הסידור של התאים מחסן פתוח דו צדדית, היה השראה להרבה סתרים והיעלמויות. אני הייתי דק ורזה מכל הילדים והייתי בורח למקלחת ומשתחל דרך התא אל המחסן, אשר היה נעול רוב היום, כך חשבו שנעלמתי מהבית ואף אחד לא ידע איפה הייתי.

איתי ישראל.

25 שנים עוסק דר'. צבי קרן בחקר יהודי בולגריה

צבי קרן הוציא את ספרו השני – "קהילת יהודי קרנובט – סיפורן של האבנים הדוממות".

הספר כתוב באנגלית ועוסק בקהילה זעירה (בין 600 ל-700 נפשות) ועתיקה, שראשיתה עוד באמצע המאה ה-17.

המיוחד בעיירה קרנובט, הוא בית העלמין שלה, שחלק ממנו נותר עד ימינו. בבית העלמין מצבות משנות ה-80 של המאה ה-17, עד שנות ה-30 של המאה ה-20. חלק גדול מהמצבות לא נשתמר. "הצוות שעבד בראשותי חשף קרוב ל-1000 מצבות, אבל את המחקר יכולתי לבסס רק על 570 מצבות, שאת החרות עליהן ניתן היה לפענח ולקרוא את הכתוב. 95% מהכתוב על המצבות הוא בעברית יפהפייה, מתובלת פסוקים וציטוטים מן המקורות".

"אחת התופעות שהקשתה עליי בחקר אותה קהילה הייתה, שלא נמצאו שום תעודות על חייה, עד ראשית המאה העשרים; היא גם איננה מוזכרת בשאלות ותשובות שכתבו אל ומאת הרבנים – שו"ת.

בית הכנסת, שהיה בעיירה נהרס בשנות ה-60 של המאה הקודמת, כך שכל מה שיכולתי להסיק על חיי הקהילה, נבע מהכתוב על המצבות, וזה למעשה החלק הארי של ספרי."

הספר הודפס באנגלית, משום שהוא הוזמן ומומן ע"י המכון האמריקאי למחקר-ARC, שמושבו בשיקגו.

המשפחה ערכה ב-6.11.2014 מסיבה לכבוד צאת הספר. במסיבה, בירכה את צבי, בין היתר, פרופסור מינה רוזן מאוניברסיטת חיפה, שמלווה את עבודתו האקדמאית של צבי מראשיתה.

היכרותם הראשונה הייתה בעת לימודיו לתואר ראשון ומשם הלאה, כאשר שכנעה אותו להמשיך אל למודי ה-MA. עבודת המחקר אותה הגיש דנה בשתי קהילות זעירות בבולגריה. כאשר סיים את כתיבתה, עמדה על כך פרופ. רוזן, שימשיך לדוקטורט, ויחקור את אחת מקהילות בולגריה החשובות, שכתבו עליה מעט ורק בשנים קדומות. עבודת הדוקטורט זכתה לפרסום כספר, על-פי בקשת מכון בן-צבי, זמן קצר לאחר פרסום עבודת המחקר על קהילת יהודי רוסצ'וק, היא העיר רוסה של ימינו, על שפת הדנובה. הספר תורגם לבולגרית ואנגלית.

מינה רוזן "היא מומחית בין לאומית בחקר החברה היהודית באימפריה העות'מאנית (שגם בולגריה הייתה תחת חסותה). והיא חלוצה בחקר בתי עלמין והמצבות, "כך שהלכתי בעקבותיה", אומר צבי בחיך.

בדברי הברכה ציינה מינה: "צבי ממציא עצמו כל פעם מחדש - ממורה למוזיקה, לתנ"ך ומשם להיסטוריון וחוקר מצבות..."

ראשית מחקריו של צבי את יהדות בולגריה החל ב-1990, כשקיבל על עצמו לערוך סקר ראשוני על קהילות יהודי בולגריה (מטעם אוניברסיטת אן-ארבור בארה"ב). "הגעתי אל ארץ מולדתי

כסטודנט- חוקר, אמנם בעל שיוך אוטוביוגרפי אל הארץ, אך מנותק מהסביבה הבולגרית (עליתי ארצה מבולגריה ב- 1945, כילד בן 9 שנים). הייתי כאדם, שלא ידע את מקורותיו, המון דברים לא זכרתי כלל ועיקר; היה עליי ללמוד מאי, כולל השפה שכמעט ונשכחה ממני".

את כל דרכו המחקרית, אפיינו הדואליות של ריחוק מכור מחצבתו מחד-גיסא ומחקר אנליטי, מאידך גיסא. לאט-לאט נמצא שביל הזהב, שהולך דרך המחקר, אל השורשים בעברו של צבי באותה ארץ.

תוך כדי עבודת הדוקטורט התפנה צבי גם להיות שליח של "השומר הצעיר" בבולגריה. לזכותו נזקף חידוש התנועה שם, לאחר הפסקה של למעלה מ- 50 שנים של משטרים עוינים לציונות ובוודאי ליהדות: פשיסטי וקומוניסטי.

פרק נפרד בפועלו של צבי קשור להקמת הארכיון של יהודי בולגריה, משימה אותה לקח על עצמו ב"דחילו ורחימו", באוגוסט 2004. לדבריו, הוא לא הכיר את קהילת יהודי בולגריה היושבת בארץ בדורות האחרונים; למד עליה תוך כדי עבודתו בארכיון. במשימה זאת הוא ממשיך לטפל (בהתנדבות), גם בימים אלה. המדור הבולגרי מהווה מדור נפרד בארכיון לתולדות העם היהודי בירושלים. "העבודה בארכיון, איסוף החומר והסיוע שאותם מקורות יכולים ואף עושים זאת עבור חוקרים ומתעניינים כאחד, גורמים לי להנאה ולסיפוק רב. זהו מעין גשר, המקשר בין עיסוקיי האקדמיים כהיסטוריון, לבין האוטוביוגרפיה שלי, מוצאי מאותה ארץ ותולדותיה. לא במקום אחרון הם המכמנים אותם אני חוזר ומגלה בתעודות, בצילומים או בספרים ובפריטים אחרים, בהם הארכיון, הצעיר יחסית, מלא בהם. מניסיוני כהיסטוריון אני יודע ארכיון מה הוא ומה חשיבותו למחקר. וכאן נקרתה לי הזדמנות-פז להקים ארכיון, שצמח וגדל לתפארת".

"במהלך השנים נפגשתי עם כ-350-4000 מיוצאי בולגריה בארץ או בעולם, שכתבו סיפורים וזיכרונות, הביאו לארכיון ספרים, מסמכים וחומר מרתק על משפחותיהם או על המוסדות שהיו ואינם, עם העלייה הגדולה בין 1948 ל-1950. כל המצוי בין המדפים כאמור, הוא נכס עבור אלה המבקשים לחקור את תולדות יהודי בולגריה ומורשתם במאות השנים בהן ישבו אבותיהם בארץ בלקנית יפה זאת".

"הארכיון אף תורם להביא את שמה של היהדות היפה הזאת ברחבי הארץ ובעולם, כי אני וחוקרים נוספים העוסקים בנושא זה, מרצים בפורומים אקדמיים בארצות רבות. כך, למשל, היה לי העונג והכבוד להביא את סיפורה של אותה יהדות בארה"ב, בקנדה, באוסטרליה, בריטניה ובעוד ארצות".

בימים אלו שוקד צבי על סיום ספרו השלישי – ספר הכולל שבעה ממאמריו ויומן של אחד מחכמי ומנהיגי קהילת יהודי רוסצ'וק, שמצא ופענח מכתב היד. היומן הוא למעשה העילה

לכתיבת עבודת הדוקטורט שלו. גם ספרו זה יראה אור בשפה האנגלית. במקביל, היומן, עם מבוא והערות השוליים הרבות, יתפרסם בכתב העת "ספנות", בהוצאת מכון בן-צבי, באביב 2015.

נאחזף צדי אור עניט רבות fe יצירה פוריה.

הביאה לדפוס: יהודית אפרתי

ברכה לצבי קרן עם השקת ספרו החדש

קודם כל, אנחנו חוגגים הערב אירוע משמח ותודה רבה לכל מי שהגיע לשמוח איתנו. בגיל שהאחריות להגדלת המשפחה כבר מזמן עברה לדורות הבאים - אבא ממשיך להעמיד צאצאים חדשים.

מפגש כמו עכשיו הוא הזדמנות מצוינת להרים רגע את הראש מעמל היום-יום, להביט סביב, ליהנות מפירות העמל ולקבל הערכה ואהבה מהחברים והמשפחה.

כדי להגיע לרגע המרגש הזה אבא כיתת את רגליו בשמש קופחת או בשלג ובבוץ בשטח שהיה פעם בית עלמין של עיירה די נידחת במזרח בולגריה; נבר שעות ארוכות בארכיונים מעופשים ולבסוף גם ישב לילות כימים מול המחשב (ומי שמכיר את הדמות יודע שרק על המאמץ הזה מגיע לו תואר דוקטור של כבוד).

ניקוי המצבות, חשיפת הטקסטים הכתובים עליהן וניתוחם הם ביטוי סמלי להקשר הרחב יותר של ההישג של אבא: ניקוי אבק השנים מעל דפי ההיסטוריה של יהדות בולגריה וחשיפתה בפני מי שמתעניין היום ובעיקר בפני מי שיתעניין בעתיד בתולדותיהם. כל זאת באמצעות מחקר קפדני, שיטתי ומדויק הנסמך על עבודת שטח ומקורות ראשוניים, שעד שאבא לא הניח עליהם את ידיו (תרתי משמע) לא היו מוכרים כלל.

וכך, למרות שגם לנו לפעמים קשה להתמודד עם אוקיאנוס של פרטים היסטוריים ושמות של כפרים, עיירות ופקידים עות'מאניים; כשמסתכלים על התמונה הכוללת היא ברורה מאד - בשני העשורים האחרונים אבא בנה במו ידיו, ראשו ושתי רגליו הקצת צולעות מפעל מרשים וייחודי של ידע, תיעוד, הנצחה וזיכרון לקהילות היהודיות בבולגריה.

כמובן שבמפעל הזה יש לאבא שותפים; רשת של חברים שטווה לאורך השנים בכל קצווי תבל. זאת, באמצעות חיבור בלתי אמצעי עם אנשים ששמחים לסייע לו מתוך הערכה עצומה לאישיותו (קודם כל) ולעבודתו. לכל אחת ואחד מהם אנחנו מודים באופן אישי.

אבא, יגעת ומצאת - תאמין. עבורנו בני המשפחה אתה לא רק מקור לגאווה אלא מופת לחריצות ולנחישות להצליח להתגבר על כל מכשול ואתגר.

ומכיוון שאנחנו קצת יודעים מה מתבשל בחדר העבודה, כנראה שנשוב וניפגש כאן בעוד זמן לא רב, לאחר פרסום הספר הבא.

נדב קרן.

טוב...אז איך אומרים סכרת או סוכרת?

חודש נובמבר הוא חודש המודעות למחלת הסוכרת ולכבוד מחלה זו נתבקשתי לכתוב מספר מילים. ללא ספק בעלון הקיבוץ קצרה היריעה מלפרט על מחלת הסוכרת ועל כן בקטע הבא, שמבוסס על מידע מאתר האיגוד הישראלי לסוכרת, נשתדל לתת מספר פרטים ועצות. לקריאה מעמיקה מעט יותר (גם למי שלא אוהז בתעודת רופא...). ניתן לפנות לערך סוכרת בויקיפדיה (בכתובת <http://he.wikipedia.org>)

על פי האגודה הישראלית לסוכרת, בארץ כ- 435,000 אנשים עם סוכרת ועוד כ- 200,000 אנשים, שאינם יודעים שהם חולים בסוכרת. הסוכרת מתגלה בכ- 6-8% מכלל האוכלוסייה, כאשר בגילאים מבוגרים עולה שכיחותה לכדי 15%. שכיחות הסוכרת נמצאת בסימן עלייה בעשורים האחרונים. הסיבות העיקריות הן עלייה בתוחלת החיים, סוג המזון שהאוכלוסייה צורכת, הגורם לעלייה במשקל, ואורח חיים.

באופן מופשט סוכרת הינה מחלה בה ישנה פגיעה ב"טיפול" של גוף האדם בסוכר, שהוא צורך במזון. כתוצאה מאותו "קלקול" ישנה עליה ברמת הסוכר בדם. אגב, שמה של המחלה בלטינית הוא DIABETES MELITUS והמשמעות היא "שתן מתוק" ואכן, כאשר רמת הסוכר בדם עולה, מעל סף מסוים, ישנה הפרשה של סוכר בשתן. בעת העתיקה, רופאי יון ורומי, שלא היו מצוידים במכשור המתקדם של ימינו, היו מאבחנים את חולי הסוכרת על ידי טעימה קלה של השתן שלהם וכך, עד היום במקרים חשודים, אני נוהג ללגום מעט מדגימות השתן של חברים החשודים כחולי סוכרת (טוב, קצת הגזמת...).

המטבוליזם של סוכר בגוף (וכאשר אומרים סוכר מתכוונים גם לסוכר מתוק ורגיל וגם לפחמימות שהופכות במערכת העיכול לסוכר) מורכב, אולם, הוא כולל מספר שחקני מפתח כאשר העיקרי הוא הורמון האינסולין, שמופרש מהבלב. במצב תקין קיים איזון עדין, שגורם לכך, שבכל מקרה, שיש כניסה של סוכר לזרם הדם, הבלב יפריש כמות מדודה של אינסולין ותאי הגוף יקלטו, בעזרת האינסולין, את הסוכר לתוכם – מצב זה הכרחי לקיום איזון מטבולי תקין של תאי הגוף וקיום חיים! כעקרון קיימים שני "קלקולים" עיקריים הגורמים לסוכרת: מצב בו לא מופרש אינסולין מהבלב קורה לרוב בילדים ועל כן מכונה "סוכרת נעורים", או ליתר דיוק סוכרת מסוג 1. מצב בו מופרש אינסולין בכמות תקינה, אולם התאים בגוף לא קולטים את הסוכר עם אינסולין, קורה לרוב במבוגרים ולכן נקרא "סוכרת מבוגרים", או סוכרת מסוג 2.

אז למה בעצם סוכר גבוה בדם "זה רע" לבריאות. למרות, שנראה כי מדובר בשאלה פשוטה הרי שלא כך הדבר. מחקרים רבים ניסו במהלך השנים להסביר את המנגנונים בהם מחלת הסוכרת גורמת לנזק באנשים החולים במחלה זו. באופן פשוט ביותר ניתן הסביר זאת כך- במצב קיצוני של סכרת קשה ובלתי מטופלת קיים מצב בו תאי הגוף "גוועים" ברעב בסביבה של "שפע" בדומה לפרסומת של מקדונלדס בעבר, בו נכנס בחור למסעדה עם המבורגרים המחולקים באופן חופשי, אולם מרכיבים לו חסם פה, כך שאיננו יכול לאכול...כך, תאי הגוף רואים את הסוכר המצוי בדם בשפע, אך לא מסוגלים לנצלו וכתוצאה מכך התאים מתים.

מצב קיצוני זה קורה באופן נדיר והוא מצוי, אם בכלל, בעת אבחון המחלה בחולים חדשים (לרוב בסוכרת נעורים). רוב התחלואה המוכרת, של חולי סוכרת, נובעת בעיקר מכך, שעודפי הסוכר בדם מתחברים לחלבונים ושוקעים בדפנות כלי דם קטנים, לאורך הזמן (לרוב שנים רבות). במצב

כזה כלי דם קטנים והפגיעים ניזוקים ומחוללים מחלה. ואפרט: בפגיעה בכלי דם בעיניים – נגרם נזק שיכול להביל לעיוורון, פגיעה בכלי דם בכליות – יכול להוביל עד למצב של אי ספיקת כליות וטיפול דיאליזה. פגיעה בכלי דם בלב ובמוח – יכולים להוביל להתקף לב ושבץ מוחי בהתאמה ופגיעה בכלי הדם הקטנים בעור ובעצבים, המעצבים את התחושה בעור – מצב זה מחולל את התופעה הידוע של פצעים שנגרמים בשל העדר תחושה ברגליים ובהמשך, פצעים אלו לא נרפאים בשל אספקת דם דלילה לעור – מצב שמוביל לעתים לזיהום כה קשה, שיש צורך בקטיעה של אותה רגל מזוהמת.

התסמינים העיקריים בסוכרת מסוג 1: חולשה, אובדן משקל, הטלה מרובה של שתן, צמא, טשטוש ראייה, הפרעה בריפוי פצעים, אין אונות, הרגשת נימול בגפיים. בסוכרת מסוג 2 הסימפטומים בד"כ קלים מאד. המחלה מתפתחת באיטיות, הגוף מתרגל לאט לאט לרמות סוכר בדם, הגבוהות מהנורמה ואפשר לחיות שנים מבלי לדעת כלל שיש סוכרת. אז מהו הטיפול בסוכרת? חשוב להבהיר, עד היום לא קיימת תרופה שתפא כליל את מחלת הסוכרת. עיקר הטיפול מתבסס על השגת רמות סוכר בדם, שתהינה מאוזנות ככל האפשר. ככל שרמות הסוכר קרובות יותר לערכים המאוזנים, כך משתפרת הרגשתו של הסוכרתי. הוכח מעל לכל ספק, ששמירה על רמות סוכר תקינות בדם מפחיתה במידה משמעותית את הופעת הסיבוכים המאוחרים ואת חומרתם.

כיום יכולים סוכרתיים, שרמות הסוכר בדם מאוזנות כהלכה, לנהל אורח חיים רגיל לחלוטין, בדומה לאורח החיים שמנהל מי שאינו סוכרתי. דיאטה ופעילות גופנית הנם שני עמודי התווך בטיפול בסוכרת, משום שלשניהם השפעה מרכזית על רמות הסוכר בדם. בסוכרת מבוגרים (סוג 2) ניתן לדחות את התפרצות המחלה ע"י מניעת השמנה ופעילות גופנית מבוקרת. סוכרתיים עם סוכרת מסוג 1 זקוקים לאינסולין כדרך טיפול קבועה. האינסולין ניתן בזריקות, משום שאם יינתן בבליעה יפורק מיידית ע"י אנזימי מערכת העיכול, המפרקים חלבונים. בשנים האחרונות פותחו "עטים" המיועדים להזרקת אינסולין. עטים אלה נוחים לנשיאה ודומים בצורתם לעט נובע. השימוש בהם משפר את איכות חיי הסוכרתי, עקב הנוחות בנשיאת העט ובאופן ההזרקה לעומת השימוש הרגיל במזרקים ובקבוקונים הרגילים. פיתוח נוסף שככל הנראה בקרוב נוכל להשתמש בו הוא משאף אינסולין, באמצעותו יינתן האינסולין בשאיפה לריאות, במקום בהזרקה. לחלק מהסוכרתיים, עם סוכרת מסוג 2, דיאטה ופעילות גופנית מספיקים כדי להחזיר את רמות הסוכר לערכים הנורמליים. לאלה שהטיפול הנ"ל אינו מספיק, מוסיפים טיפול תרופתי המגדיל את ייצור האינסולין על ידי הבלב ואת יכולת התאים לנצל את האינסולין המופרש. חולים בסוכרת מסוג 2, שרמות הסוכר שלהם אינן מאוזנות, למרות טיפולים אלה, יצטרכו לקבל בנוסף גם אינסולין.

אז מה כדאי לעשות? כאמור, סכרת לא ניתנת כמעט למניעה, אורח חיים בריא, פעילות גופנית מאוזנת ותזונה נכונה הינן דרכים טובות לדחות הופעה של סוכרת מסוג 2 במבוגרים המועדים לכך. סוכרת מסוג 1 הינה ברוב המקרים במנגנון אוטואימוני (יצירה של נוגדנים עצמאיים) ולא ניתנת למניעה גם כן.

אבל שלא תיטעו- בניגוד לאמונות הטפלות, שסוכרת מופיעה בגלל שאוכלים הרבה מתוק... זה פשוט לא נכון ולא הוכח לעולם מדעית! אז כן, מותר לאכול מדי פעם שוקולד טוב בתנאי שהוא איכותי (עדיף בלגי) וכמו בכל דבר – לא להגזים!

מכאן, שישנה חשיבות רבה לגילוי מוקדם של סוכרת. מעקב שנתי לבדיקות שיגרה במרפאה הוא אחד המפתחות לכך. בנוסף הופעת הסימפטומים למחלת הסוכרת כמו:

- עייפות מתמשכת
- איבוד משקל
- הטלת שתן תכופה
- פצעים שאינם מגלידים
- רעב תמידי
- ראייה מטושטשת
- חוסר תחושה או לחילופין הרגשת עקצוץ בכפות הרגליים ובידיים
- צימאון רב

מחייבים פניה למרפאה, פעמים רבות בדיקת דם פשוטה (מהאצבע) במרפאה יכולה לתת תשובה לשאלה – האם מדובר בתסמינים של סוכרת חדשה.

ולפני סיום לשאלה שבכותרת חיבור זה...

על פי האקדמיה ללשון העברית יש לאומר סוכרת (עם שורוק) – וריקי בן-אריה, תתקני אותי אם אני טועה...אולם ראיתי במספר מקומות שנהוג לקבל גם את הצורה של סכרת !

אז שיהיה לכם בריאות
הרופא שלכם בכפר מנחם

יואל דרום ז"ל והעלון

יואל היה איש קבוץ בכל רמ"ח אבריו ושס"ה גידיו. הוא הזדהה עם הקבוץ ואהב אותו.

חברותו בקבוץ, הייתה מרכזית בעולמו והוא חי אותה כהוויה שלמה, באופן מגוון ורב ממדי.

הוא ראה בתולדות הקבוץ מסכת מקבילה לתולדות חייו שלו. באותם דברים (על הקשר בין הביוגרפיה שלו ושל הקבוץ), הוא מדבר על האמונה באדם חדש ואחדות ההוויה, השואפת לבנות חברה אידיאלית, כשהוא מכיר בכך, שהקבוץ של ימינו נטש את חלום נעוריו.

מרבית חייו בקבוץ היה יואל קשור לעלון, כחבר כותב ומגיב וכעורך עלון. היה זה ביטוי להשקפת עולמו הקיבוצית, שראתה בתגובה ובהתייחסות לנעשה, אבן יסוד בחיי חבר קבוץ. יתרה מזו, את עריכת העלון, ראה כשליחות קיבוצית וכאפשרות לתרום למען הכלל מכישוריו ויכולותיו.

יואל ערך את העלון תקופה ארוכה (מסוף שנות ה-60, עד תחילת שנות ה-80). כעורך עלון התייחס לכל היבטי החיים הקיבוציים, כשהוא מבטא עמדות עקרוניות מחד ומאידך מאיר פינות וזוויות צנועות בחיי הקבוץ:

יואל החשיב מאוד את הדמוקרטיה הקיבוצית ותבע את עלבונה חדשים לבקרים, כשהוא מסתכן בהבעת דעות אישיות בלתי פופולאריות. כך גם בנושאים קיבוציים עקרוניים, כמו עבודה שכירה וגיוסים בפרדס. כעורך עלון הוא התייחס לאינפורמציה הכלכלית, על הנעשה במשק, עמד על כך, שהיא תהיה נגישה לחברים והבהיר היבטים, שראה לנחוץ להבהיר. כעורך עלון דאג לאינפורמציה מתמדת על הנעשה בתחומי החינוך, התרבות, התנועה ומפ"ם וכמובן – הוא ראיין חברים ובעלי תפקידים, עקב אחרי ביטויים יצירתיים של חברים ותמיד ידע לעדכן על ספר חדש, או עבודת מחקר, שחבר כתב. יואל היה לוחם נאמן לזכויות נשים וייצוגן – מלחמה שניהל כעורך וכחבר מהשורה. אופיינית לכך היא מלחמתו על חברותן של נשים בוועד הישוב (מלחמה שניהל בשנתיים האחרונות).

וכמובן, יואל היה אשף בתיאור דופק החיים הקיבוצי – הוא עקב אחר הנעשה בכל פינות הקבוץ והיה מאיר את הדברים ברוח אוהדת, אוהבת ולעתים מחויכת.

כעורך עלון, יואל לא כתב דברים מטעם, או משולחן העורך, הוא פשוט התייחס אישית לכוליות המציאות הקיבוצית, בלי לפזול לדעת הקהל, או למה יגידו. כמעט תמיד כאשר התייחס לבעיה, או נקודת תורפה, הציג פרספקטיבה רחבה (היסטורית, או אידיאית) והציע דרכי התמודדות.

את עמדותיו על חשיבות העלון ביטא רק כשלא היה עורך. למשל, ב-17.6.83 הוא כותב מאמר בשם – "עם סיום תקופת אי העלון" ואלו דבריו: "אני משוכנע שהעלון במיוחד עלון של קבע ושל רציפות – עושה חברה יותר טובה, יותר שייכת ויותר מלוכדת... מצב של אי עלון הוא גם מסר קשה – חברה אל תדאגו, אל תתערבו, סמכו עלינו, אל תחשבו שאתם חייבים לדעת, להבין, ללוות את המתרחש, אנחנו נעשה את המלאכה ואילו אתם שבו בשקט, כאזרחים טובים, שלוים וממושמצים. זו בעיני תפישה אנטי קיבוצית היוצרת ריחוק, ניכור, חוסר עניין ואי מעורבות". ב-13.1.84 הוא כותב "עלון קבוץ הוא כלי תקשורת מרכזי, המאפשר הפצת מידע... וקומוניקציה דו סטרית בין החבר לממסד, בין החברים לבין עצמם... מכשיר עיקרי של שילב ואינטגרציה של כל חלקי הקהילה שלנו." ויואל אכן היה נאה מקיים – העלון בעריכתו הפיץ מידע, יצר תקשורת, היה במה להתעניינות ועניין בנעשה. בניסוחו שלו.. "חיזוק הבניין של חברה שיתופית, דמוקרטית בריאה וחזקה."

יואל ליווה את תהליכי השינוי בקבוץ בפרספקטיבה היסטורית ואישית, פעמים מחויכת, בעזרתן הסתיר את כאבו והסתייגותו מהשינוי, אך בכל השנים מאז החלו לדבר על השינוי (הוא כיבד את ההכרעה הדמוקרטית), לא פסק להתעניין, לעקוב ולהיות סקרן כלפי המתרחש ואף הציע דרכי התמודדות (ויעידו על כך שני מאמריו האחרונים). הוא המשיך ללוות את העלון ולכתוב את תגובותיו, עד ימיו האחרונים, כשהוא מדפיס ומעצב בעצמו את פרסומיו, הוא הקפיד להגיע ולהשתתף באופן פעיל באסיפות ישוב וכתב על חשיבות יחסי קבוץ- הרחבה.

בשנים האחרונות המשיך להתייחס לתהליכי הדמוקרטיה בקבוץ ולעקוב אחרי יצירות של חברים. הוא המשיך בתיאור הפעילות המבורכת של "מועדון גיל הזהב" ופעילות המועצה,

שמר פינה חמה לחברי הקבוץ ותיאר אותם ברוח טובה ואוהדת.

תגובותיו לעלון, בשנים האחרונות, שברובן היו מחורזות, מעידות על ערנותו וחיוניותו של יואל, על גישתו החיובית לחיים, יכולת הסתגלותו לשינויים ונאמנותו לדרך החיים הקיבוצית ולתפישותיו שלו, על חשיבות השתתפות החברים בחיי הקיבוץ.

אכן, זקנתו לא ביישה את נעוריו.

עלון הקבוץ יחסר מאוד את התייחסויותיו וזווית ראייתו המיוחדת.

יהיו מעשיו ותרומתו צרורים בצרור חיינו!

יהודית אפרתי